

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. jaanuar 2022
(OR. en)

5451/22

COPS 25
POLMIL 10
EUMC 19
CIVCOM 6
CFSP/PESC 50
CSDP/PSDC 26
CONUN 18

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 5269/22

Teema: Nõukogu järeldused, mis käsitlevad ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse viimist järgmisele tasandile: 2022.–2024. aasta prioriteetid

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused, mis käsitlevad ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse viimist järgmisele tasandile: 2022.–2024. aasta prioriteetid, mille nõukogu oma 24. jaanuari 2022. aasta istungil heaks kiitis.

**Nõukogu järeldused,
mis käsitlevad ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse
viimist järgmisele tasandile: 2022.–2024. aasta prioriteedid**

1. Nõukogu kordab, et EL ja selle liikmesriigid on kindlalt pühendunud mitmepoolsele reeglitel põhinevale maailmakorrale, mille keskmes on Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO), kooskõlas ÜRO põhikirjaga. Nõukogu tunnustab ÜRO ja ELi pikaajalise koostöö saavutusi rahuvalve ning tsiviil-, politsei- ja sõjalise kriisiohje valdkonnas ning tunnustab selle vastastikkust kasulikkust. Üha keerukamate kriiside ja muutuva ohukeskkonna, sealhulgas hübriidohtude tõttu muutuv globaalne kontekst nõuab ambitsioonikat, mitmekülgset ja kollektiivset reageerimist, mis seab ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse uuendatud võrgustikupõhise mitmepoolsuse keskmesse.
2. Nõukogu peab tervitatavaks rahu ja julgeoleku mõõdet ÜRO peasekretäri aruandes „Meie ühine tegevuskava“, milles tehakse ettepanek uue rahu käsitleva tegevuskava kohta ning rõhutatakse muude oluliste soovitude hulgas vajadust tugevdada partnerlusi. EL osaleb aktiivselt selle tegevuskava edendamises ja nimetatud tegevuskavas kindlaks määratud põhivaldkondades, milleks on 1) strateegiliste riskide vähendamine, 2) rahvusvahelise prognoosi tugevdamine, 3) meie reageerimise ümberkujundamine, 4) ennetusse ja rahuloomesse investeerimine, 5) piirkondliku ennetustöö toetamine ning 6) naiste/tüdrukute asetamine julgeolekupoliitika keskmesse. Partnerlus ÜROga aitab ELil täita oma rolli julgeoleku tagajana ning ülemaailmse rahu- ja julgeolekuvaldkonna osalejana tõhusa mitmepoolsuse toetamisel. Nõukogu rõhutab, et on tähtis korraldada korrapäraseid ELi ja ÜRO juhtide kohtumisi. EL toetab ÜROd poliitiliselt ning annab ekspertteadmiste alast ja rahalist toetust ning suurendab ÜRO poliitilist mõjuvõimu, et ÜRO saaks täita oma volitusi. Tihe koostöö aitab ÜRO ja ELi missioonidel ja operatsioonidel tõhusamalt tegutseda, et tagada mõju kohapeal, sellel koostööl on mitmekordistav toime ja see võimaldab ELil oma integreeritud lähenemisviisi ellu viia. Nõukogu väljendab heameelt komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise „ELi panus reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks“¹ ja eelkõige selles esitatud üleskutse üle toetada ÜRO peasekretäri rahuvalveoperatsioonide algatust, uuendades ELi ja ÜRO partnerlust kriisiohje ja rahuoperatsioonide valdkonnas. EL

¹ Dok 6312/2021.

väärtustab seda partnerlust ja töötab selle nimel, et näidata sellega seoses ELi ja ÜRO ühtsust, sealhulgas vajaduse korral kõrgetasemeliste ühisavalduste kaudu. Lisaks kordab ta, et on oluline jätkata tihedat Euroopa koostööd ÜRO Julgeolekunõukogus kooskõlas ÜRO põhikirjaga.

3. Nõukogu rõhutab, kui oluline on uuendada ja süvendada ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilist partnerlust, ning kiidab heaks ÜRO ja ELi ühised prioriteedid aastateks 2022–2024². Nõukogu peab tervitatavaks prioriteetide ulatuse laiendamist, et reageerida tõhusamalt arenevale ohumaastikule, läbivatele probleemidele ja kriisi mitmekordistajatele, nagu kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine, uutele ja tekkivatele ohtudele, sealhulgas lõhkuvatele tehnoloogiatele ja desinformatsioonile, samuti ülemaailmsele COVID-19 pandeemiale ja selle tagajärgedele. Nõukogu peab tervitatavaks, et ÜRO ja ELi ühistes prioriteetides võetakse arvesse kliimamuutuste, rahu ja julgeoleku vahelist seost.
4. Tunnistades poliitiliste lahenduste ja poliitiliste raamistike keskset rolli rahu ja julgeoleku tagamisel missioonide raames, tunnistab nõukogu vajadust veelgi tugevdada ÜRO ja ELi partnerluse poliitilist mõõdet ning tõhustada koostööd konfliktide ennetamisel rahuoperatsioonidel ja poliitiliste protsesside toetamisel, kasutades selleks paremini ära ÜRO ja ELi vahendeid, eelkõige varajase hoiatamise muutmisel varajaseks tegevuseks ja püsiva rahu toetamisel, sealhulgas kasutades rohkem ühisanalüüse ja ühiseid sõnumeid.

² Dok 14196/1/21 REV 1, 10. detsember 2021.

5. Nõukogu kinnitab taas inimõiguste ja põhivabaduste universaalsust ja jagamatust ning peab tervitatavaks suurema tähelepanu pööramist inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse edendamisele kõigis ELi ja ÜRO prioriteetides, sealhulgas konkreetset keskendumist normide järgimise tugevdamisele ja karistamatuse vastasele võitlusele. Nõukogu rõhutab vajadust ennetada seksuaalset ja soolist vägivalda ning seksuaalset ärakasutamist ja kuritarvitamist ning nende vastu võidelda. Nõukogu tõstab arenevas rahvusvaheliste rahuoperatsioonide keskkonnas esile tsiviilelanike kaitsmise tähtsust. Samuti tunnistab nõukogu kriisi- ja konfliktiolukordades kultuuripärandi kaitsmise olulisust.
6. Nõukogu peab tervitatavaks laste ja relvakonfliktide lisamist läbivate prioriteetide sekka ning rõhutab vajadust tõhustada ja koordineerida jõupingutusi ja koostööd peakorterite ja operatiivtasandil, et lõpetada ja ennetada laste vastu suunatud rikkumisi ning aidata kaasa vägivallatsükli läbilõikamisele ning kõigi inimõiguste edendamisele ja kaitsmisele.
7. Nõukogu peab tervitatavaks läbiva prioriteedina suurema tähelepanu pööramist noorte osalemisele rahu ja julgeoleku ning noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskava kaasamisega seotud küsimustes ning kutsub üles suurendama jõupingutusi selle rakendamiseks.
8. Nõukogu peab tervitatavaks võetud kohustust tõhustada ÜRO ja ELi ühiseid jõupingutusi naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava ning soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas läbivate prioriteetidena ning naiste, rahu ja julgeoleku ning soolise võrdõiguslikkuse alase pideva dialoogi valdkonnas kõigil tasanditel alates poliitilisest kuni operatiivtasandini. See valdkondadevaheline tegevuskava keskendub olulisele mõjule, mida naised avaldavad oma kogemustele ja olukorrale tuginevate lahenduste leidmisel, ning soolise aspekti kohaldamisele konfliktide ennetamisel ja neile reageerimisel. Nõukogu kutsub üles tegema suuremaid jõupingutusi, et kiirendada selle poliitilise kohustuse rakendamist, tugevdades kohapealset koostööd, tagades süstemaatilise soolise aspektiga arvestamise kõigis tegevustes ning naiste suurema osalemise ja suurema rolli rahuoperatsioonides, rahu- ja poliitilistes protsessides, konfliktide ennetamises, vahendamises ja rahuloomes. Erilist tähelepanu tuleks pöörata naissoost inimõiguste kaitsjate ja rahuloojate kaitsmisele ning nende vastu suunatud ähvarduste, ahistamise, vägivalda ja vaenukõnega tegelemisele.

9. Nõukogu rõhutab, kui oluline on jätkata ja tõhustada süstemaatilist operatiivkoostööd peakorterite tasandil ja kohapeal, et tagada vastastikune täiendavus ja koostoime ning suurendada vastavate ELi ja ÜRO missioonide ja operatsioonide tulemuslikkust ja tõhusust, sealhulgas jagades vahendeid ja pakkudes ÜRO ja ELi vastastikuse toetuse andmist käsitleva raamlepingu³ alusel missioonidele toetust. Nõukogu kutsub üles tegema suuremaid jõupingutusi, et tugevdada vastastikku kasulikke partnerlusi, sealhulgas tsiviilvõimete arendamisel ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe kaudu, ning sõjalise võime arendamisel. Nõukogu peab tervitatavaks suuremat rõhuasetust kliima ja keskkonnaga seotud aspektide integreerimisele analüüsi- ja varajase hoiatamise mehhanismidesse ning operatiivsesse plaanimisse, juhtimisse ja logistikasse.
10. Nõukogu peab tervitatavaks ÜRO ja ELi käimasolevat ühist tööd üleminekute valdkonnas ning pühendumust selle edasisele edendamisele, määrates kindlaks, kuidas tegutseda ÜRO ja ELi missioonide ja operatsioonide ülemineku kavandamise ja läbiviimise ajal riigi ja piirkondlikul tasandil vastastikuses täiendavuses, et tagada nende saavutuste jätkusuutlikkus.
11. Nõukogu tunnistab, et täiendavalt tuleks mõelda sellele, kuidas parandada koostööd ELi liikmesriikide vahel, et suurendada nende toetuse ja panuse tõhusust ja prognoositavust ÜRO rahuoperatsioonides ja ÜRO peasekretäri uues rahuvalveoperatsioonide algatuses. Sellega seoses peab nõukogu tervitatavaks ideed esitada ELi mitteametlike rotatsioonisüsteemide kord, et toetada ÜRO rahuvalvet, kiirreageerimise üleminekuoperatsioone, üleminekuid ja ümberpaiknemist.
12. Nõukogu tunnustab politseitööga seotud saavutusi ning tervitab jõupingutusi, mida on tehtud partnerluse tugevdamiseks julgeolekusektori reformi valdkonnas ning vajaduse korral endiste võitlejate desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise aspektide ning relvade ja laskemoona haldamise valdkonnas, et võidelda väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku leviku vastu.

³ Euroopa Liidu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni vaheline nende vastavate kohapealsete missioonide ja operatsioonide vahel vastastikuse toetuse andmist käsitlev raamleping. *ELT L 389, 19.11.2020.*

13. Nõukogu rõhutab, kui olulised on jõupingutused, mille eesmärk on parandada kohapealsete rahuoperatsioonide tulemuslikkust tugevdatud ja süstemaatilise koostöö kaudu koolituse ja suutlikkuse suurendamise, sealhulgas õppuste valdkonnas, samuti asjakohaste kogemuste ja heade tavade jagamise kaudu, ning peab sellega seoses tervitatavaks tihedamat koostööd ja suutlikkuse suurendamist.
14. Nõukogu peab tervitatavaks jätkuvat koostööd ELi, ÜRO ja Aafrika Liidu ning teiste piirkondlike organisatsioonide, konkreetsete allpiirkondlike algatuste ja asjaomaste partnerriikide vahel üldise mitmepoolse süsteemi kontekstis ning kutsub üles uurima võimalusi teha konkreetseid kolmepoolseid ühisalgatusi.
15. Nõukogu rõhutab samuti, kui oluline on tagada koostoime teiste samas piirkonnas tegutsevate asjaomaste organisatsioonidega, eelkõige piirkondlike julgeolekuorganisatsioonide ja rahvusvaheliste finantsasutustega.
